

Desentralisering er maktspredning

Når makten er delt, er mennesket fritt, sa den gamle embetsmannen Torkel Halvorsen Aschehaug. Henvisningen var til de konservatives arbeid for desentralisering av makt og maktspredning. Dette for å sikre mer frihet, bedre maktbalanse og mindre maktmisbruk.

Det norske demokratiet er bygget på maktspredning. Tanken er at jo flere aktører som har makt, jo mindre blir maktsentreringen, dess mer balansert blir maktforholdet i samfunnet. Maktfordelingsprinsippet er et direkte utslag av denne tenkningen.

Høyre har alltid ment at oppgaver bør løses nærmest mulig der folk lever livene sine. Beslutningene blir rett og slett bedre av det. Man kan ta høyde for lokale variasjoner, fatte beslutninger på et bedre beslutningsgrunnlag og kommer tettere på de beslutningene faktisk rammer. Det lokale selvstyret må derfor styrkes og videreutvikles.

For at kommunene skal kunne bli reelle motmakter til sentralmakten, er det derfor viktig at de løser så mange oppgaver som mulig. Da må de være sterke nok til å kunne håndtere disse oppgavene. Derfor ønsker Høyres Studenter å videreføre arbeidet med å gjøre norske kommuner større, mektigere og bedre, slik at mest mulig makt kan flyttes til landets kommunestyre. Foreningens overordnede siktemål er å føre en aktiv desentraliseringspolitikk på alle områder.

I dag ser mange kommuner seg nødt til å flytte oppgaver ut til et interkommunalt samarbeid, et samarbeid som i praksis flytter makt fra kommunestyrene til et organ som ikke er valgt av folket. Dette er et demokratisk problem. Ser kommunene seg nødt til å flytte oppgaver til et interkommunalt samarbeid, er ikke kommunene robuste nok.

Kommunene må styrkes på bekostning av staten, men også på bekostning av regionene. Regionene er et fordyrende mellomledd. Det er ingen grunn til at ikke kommunene kan overta fylkenes oppgaver. Høyres Studenter ønsker derfor å avvikle det regionale forvaltningsnivået i Norge. Avviklingen av nivået må skje på mellomlang/lang sikt. Kommunene må kunne håndtere de overførte oppgavene. Likefullt er det ingen tvil om foreningens overordnede siktemål om å avvikle det fordyrende mellomleddet.

Noe av det viktigste for å sikre sterke lokalsamfunn, er å legge til rette for lokalt næringsliv. Distriktsarbeidsplasser skaper verdier for hele landet, og storsamfunnet har derfor veldig stor interesse av at det skapes verdier i distriktene. Samtidig har lokalsamfunnene stor interesse av arbeidsplasser til bygdas befolkning. Kommunen nyter godt av skatteinntektene.

Høyre ønsker en kommunereform fordi vi mener at en kommunestruktur fra 60-tallet ikke egner seg til å svare på de utfordringer vi står ovenfor i 2018. Kommunene har fått langt flere oppgaver å løse enn de hadde på 60-tallet. Derfor er det ikke så rart at bruken av såkalte interkommunale samarbeid har eksplodert de siste årene.

Å flytte oppgaver ut av kommuneadministrasjonene til et interkommunalt samarbeid kan umulig defineres som noe annet enn sentraliserende. Det flytter makt vekk fra folkevalgte til et langt større organ velgerne ikke har noe forhold til. De politikerne velgerne skal stille til ansvar ved valg har plutselig ikke lenger ansvaret. Dette er sentraliserende og udemokratisk.

En forutsetning for sterke lokalsamfunn og god maktspredning, er at det bor folk i hele landet. Foreningen ønsker derfor å fortsette å stimulere til spredd bosetting, og opprettholde det desentraliserte bostedsmønsteret vi har i Norge. Derfor er det viktig at vi har arbeidsplasser i hele landet, både i bygd og by. Foreningen understreker derfor behovet for å flytte flest mulig offentlige kompetansearbeidsplasser ut av Oslo.

Noen ganger vil det være gode begrunnelser for hvorfor kompetansearbeidsplassene er lagt til hovedstaden, eksempelvis grunnet utviklingen av sterke tverrfaglige kompetansemiljøer. Andre ganger vil det være helt unødvendig å legge arbeidsplasser til Oslo. Foreningen ønsker en mer offensiv utflytting av slike arbeidsplasser til distriktene.

Skal vi lykkes med å opprettholde en desentralisert og spredd bosetting, er vi også avhengig av at det skapes verdier i hele landet. Jobbveksten skal være i privat, ikke offentlig sektor. Arbeidsplasser i distriktene er viktige for å holde liv i byene rundt omkring. Derfor er Høyres Studenter svært opptatt av å føre en næringspolitikk som styrker fastlandsøkonomien, og legger til rette for vekst og nye arbeidsplasser i distriktene.

Høyres Studenter vil:

- Føre en aktiv desentraliseringspolitikk på alle nivåer.
- Sørge for at det kommunale selvstyret styrkes og videreutvikles.
- Videreføre og styrke insentivene i kommunereformen, slik at vi får enda mer robuste kommuner enn i dag.
- Avvikle fylkeskommunen som forvaltningsnivå i Norge.
- Opprettholde og stimulere til fortsatt spredd bosetting og aktivitet i hele landet.
- Flytte flest mulig offentlige kompetansearbeidsplasser ut av Oslo.
- Arbeide målrettet for å styrke fastlandsøkonomien, slik at vi sikrer lønnsomme arbeidsplasser i hele landet.